

بررسی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ روزنامه‌نگاری

سید عبدالحمید احمدی^۱ - مهدی مرادی^{۲*} - میثم رحیمی‌زاده^۳

۱. دانشیار، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران ۲. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران ۳. استادیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۱/۰۴/۱۳۹۶، تاریخ تصویب: ۰۸/۰۸/۱۳۹۶)

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، بررسی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران و خبرنگاران ورزشی بود. روش تحقیق توصیفی - مقایسه‌ای، روش اجرا پیمایشی و نوع تحقیق به صورت کاربردی بود. جامعه آماری از دو بخش روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی و خبرنگاران ورزشی و حدود ۴۰۰ نفر تشکیل شد و نمونه آماری مشتمل بر ۲۴۸ نفر (۱۶۰ نفر روزنامه‌نگار و خبرنگار ورزشی و ۸۸ نفر خبره ورزشی) بود. نتایج نشان داد بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ روزنامه‌نگاری (اصل آزادی مطبوعات، اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای، اصل عینیت، اصل انجام وظیفه نگرهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی) تفاوت معناداری وجود دارد، به جز در اصل آزادی مطبوعات که تفاوت معنادار مشاهده نشد. با توجه به یافته‌های این فرضیه‌ها می‌توان به اختلاف نظر موجود مابین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ روزنامه‌نگاری پی برد.

واژه‌های کلیدی

اصول اخلاقی حرفه‌ روزنامه‌نگاری، خبرنگاران ورزشی، خبرنگاران ورزشی، روزنامه‌نگاران ورزشی.

مقدمه

یکی از عوامل مهم و راهبردی توسعه اقتصادی و اجتماعی، توسعه منابع انسانی و بهسازی نیروی انسانی است. تجربه کشورهای پیشرفته جهان گویای این واقعیت است که داشتن نیروهای توانمند و به‌ویژه معتقد به باورهای مشترک، عامل اساسی رشد و توسعه آنها بوده است. رسانه‌های گروهی در هر جامعه‌ای از جایگاه خاصی برخوردارند، به‌گونه‌ای که حوادث و رویدادهای مختلف آن، جامعه را از زوایای گوناگون و تخصصی مورد بررسی و توجه قرار می‌دهند (۱).

از سوی دیگر، کارکردهای ورزش ابعاد بسیار گسترده و عمیق یافته و اثرگذاری بر نحوه تفکر افراد و شکل‌دهی به ایده‌ها و ذهنیات آنان، انگیزه‌های بیشتری را نیز تحت تأثیر خود قرار داده است. بی‌تردید نقش رسانه‌ها در بروز چنین وضعیتی بسیار تعیین‌کننده است و سبب شده که ورزش در زندگی امروز در سطوح گوناگون اجتماعی در بین جوامع مختلف، اهمیت ویژه‌ای داشته باشد (۲). رسانه‌های گروهی از ابزارهای اساسی برای مسائل اجتماعی، اطلاع‌رسانی و آموزش به‌شمار می‌آیند و با اینکه عامل بسیار مؤثری در شکل‌گیری ارزش‌های اجتماعی محسوب می‌شوند، در پاره‌ای اوقات حاوی مطالبی هستند که می‌توانند به ترویج و رشد ضدارزش‌ها کمک کنند (۳). رسانه‌های گروهی به‌عنوان یک ابزار، پیام‌های ورزش را به مخاطبان می‌رسانند و سبب جذب جمعیت زیادی به‌سوی ورزش می‌شوند و در تحقق بسیاری از اهداف توسعه‌ای ورزش به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم نقش دارند (۴). پس می‌توان رابطه متقابلی را برای رسانه‌ها و ورزش تصور کرد که دارای جنبه مثبت و منفی است؛ مثبت از این نظر که فناوری رسانه‌ای سبب گسترش ورزش و انتقال فرهنگ‌ها در جهان می‌شود. ورزش نیز می‌تواند منشأ آثار مفیدی برای رسانه‌ها باشد، جنبه منفی آن هم از همین نکته برمی‌خیزد، بدان معنی که

رسانه‌ها به‌دنبال تنها بخشی از ورزش که سودآورتر است، باشند و نیازهای واقعی مردم از ورزش در هیاهوی تبلیغات رسانه‌ها به فراموشی سپرده شود (۵).

در این میان، روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی به‌عنوان بازیگران اصلی رسانه‌های ورزشی، نقش بسزایی در توسعه ورزش دارند. بنابراین، هرچه این منابع انسانی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری مطلع‌تر و پایبندتر باشند، فضای عمومی ورزش سالم‌تر و پرنشاط‌تر خواهد بود. قطع به یقین سطح دانش، سواد، درآمد، امنیت شغلی و مواردی از این دست می‌تواند به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم در اطلاع‌رسانی، پوشش اخبار و برنامه‌های مختلف ورزشی توسط روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی اثر بسزایی داشته باشد (۶).

اخلاق، نگرشی نظام‌مند و معقول براساس پایه و اصولی معین است و آن را شاخه‌ای از فلسفه می‌دانند که در مورد آنچه «باید» انجام گیرد و همچنین درباره ارزش‌ها و خصوصیات فردی به بحث می‌پردازد. اخلاق رسانه‌ای نیز تا حد زیادی یک زمینه ارزش‌گذار است که به رسانه‌ها کمک می‌کند تا اصول و قواعد کلی را به‌وجود آورند، به‌طوری‌که این اصول با عملکرد اخلاقی مطابقت داشته باشند. اخلاق رسانه‌ای، نقطه تلاقی علم اخلاق و عمل رسانه یا ارتباط جمعی است و امری درونی و مرتبط با ارزش‌ها و هنجارهاست (۷).

معیارهای حرفه‌ای روزنامه‌نگار، احترام بایسته را برای جامعه ملی، نهادهای دموکراتیک و عفت عمومی تجویز می‌کنند. ماهیت این حرفه اقتضا می‌کند که روزنامه‌نگار دسترسی همگان را به اطلاعات و مشارکت مردم را در رسانه‌ها، مشتمل بر حق تصحیح یا اصلاح و حق پاسخگویی ارتقا دهد (۸).

روان (۱۳۷۵) معتقد است پس از احیای مجدد روزنامه‌نگاری در آلمان به‌ندرت کسی به مسائل موجود

کریستانز^۱ (۱۹۹۶) اخلاق رسانه‌ای را به سه شاخص اصلی خبری، خدمات-تولیدات و تفریح-سرگرمی تقسیم می‌کند و معتقد است در جوامع سرمایه‌داری، دست‌اندرکاران روزنامه‌نگاری و تبلیغات و سرگرمی‌ها اغلب به یک مؤسسه مشابه تعلق دارند و به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در کارشان با هر سه عرصه رسانه‌ای برخورد می‌کنند. به عقیده وی، از ترکیب منافع کارهای مربوط به رسانه‌ها پنج مسئله اصلی دستور کار را تحت شعاع قرار می‌دهند: رازداری، گفتن حقیقت، سود و منفعت‌طلبی، خشونت و مشارکت سیاسی، که طبق مقتضیات شغلی هریک از این مسائل اخلاقی در سطوح مشخص ظاهر می‌شوند (۱۲).

ردی^۲ (۱۹۹۶) معتقد است اخلاق رسانه‌ای باید انعطاف‌پذیر باشد نه آنقدر که صرفاً توجیه‌کننده شخصی کسانی باشد که می‌خواهند رفتار خود را اخلاقی جلوه دهند. از نظر وی، اخلاق رسانه‌ای در نهایت ضامن راستگویی، استقلال و انسانیت باشد (۱۳).

فروتمن^۳ (۱۹۹۷) اخلاق را نگرش نظام‌مند و معقول براساس پایه و اصولی معین می‌داند، درحالی‌که از نظر وی اخلاقی کردن بیشتر نگرش توجیهی و غیرعملی و عاری از نکات واضح و روشن است. وی معتقد است که همیشه یافتن و به‌کار بستن اصول و معیارهای اخلاقی مناسب، بیشترین اهمیت را دارد، اما در اغلب اوقات اخلاق رسانه‌ها مشابه یک تکلیف یا وظیفه جلوه‌گر می‌شود. کارگزار رسانه‌ای هر مذهب و انگیزه‌ای که داشته باشد، ملزم به رعایت هنجارهای اخلاقی است و این پیش‌شرط برقراری ارتباطات سالم است (۱۴).

با توجه به مطالب مطروحه و جایگاه بارز رسانه‌های گروهی ورزش در شکل‌دهی و جهت‌دهی باورها، نگرش و

مربوط به اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری علاقه‌ای از خود نشان داده است و حتی از تدریس روزنامه‌نگاری هم که اخلاق شغلی به عنوان یک قانون کار تلقی نمی‌شود تا به امروز هم هیچ کتاب مرجعی وجود نداشته است که ویژگی‌های شغل روزنامه‌نگاری را براساس معیارهای شغلی توصیف کند. در آلمان، اخلاق فقط برای رسانه‌هایی که مایل نیستند اعتبار خود را از دست بدهند، بسیار ضروری است (۹).

شیخ (۱۳۷۵) در پژوهشی به وضعیت اخلاق رسانه‌ای در کشورهای اسلامی می‌پردازد. وی از نظر رسانه‌های اسلامی، اخبار را صلح ثبات و تداوم و مبنای اخبار در رسانه‌های اسلامی را فرو بردن رسوایی‌ها و آبروریزی‌ها دانسته است. همچنین به‌طور اخص به مفاهیمی چون کتمان حقیقت، آزادی بیان، مسئولیت‌پذیری، حریم شخصی افراد، سرگرمی در رسانه‌های اسلامی و شیوه برخورد رسانه‌های اسلامی در قبال این موارد پرداخته است (۱۰).

ملکلو (۱۳۷۶)، ضمن تقسیم حقوق حرفه‌ای روزنامه‌نگاران به دو بخش مادی و معنوی، حقوق مادی را شامل حقوق و دستمزد، صدور کارت هویت حرفه‌ای، بیمه، بازنشستگی و نظایر آنها، و حقوق معنوی روزنامه‌نگاری را نیز شامل استقلال حرفه‌ای روزنامه‌نگاران، فعالیت‌های آزادانه شکل‌های مطبوعاتی، قید وجدانی، حقوق مؤلف، امنیت شغلی و دسترسی آزادانه روزنامه‌نگاران به اطلاعات و منابع خبری دانسته است. وی در ادامه، مسئولیت‌ها و اصول اخلاق حرفه روزنامه‌نگاری را به دو بخش مسئولیت‌های حقوقی و مسئولیت‌های اخلاقی تقسیم می‌کند (۱۱).

اندازه نمونه ۱۹۶ نفر تعیین شد که ۲۰۰ پرسشنامه توزیع و جمع‌آوری شد که تعداد ۱۶۰ پرسشنامه قابل استفاده بود. در بخش خبرنگاران ورزشی نیز حدود ۱۵۰ نفر تخمین زده شد که با توجه به جدول مورگان ۱۰۸ پرسشنامه توزیع شد که ۸۸ نمونه قابل استفاده بود. در مجموع نمونه آماری تحقیق ۲۴۸ نفر (۱۶۰ نفر روزنامه‌نگار و خبرنگار ورزشی و ۸۸ نفر خبره ورزشی) بود.

روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بود، بدین‌صورت که دو بخش جامعه آماری که شامل خبرنگار-روزنامه‌نگار ورزشی (۴۰۰ نفر) و خبرنگاران ورزشی (۱۵۰ نفر) بودند، براساس جدول مورگان، حجم نمونه آماری آنها تعیین شد و به‌صورت تصادفی ساده پرسشنامه‌ها در بین هر دو بخش توزیع و جمع‌آوری شد. ابزار تحقیق شامل ۴ پرسشنامه بود. پرسشنامه‌های بخش روزنامه‌نگاران-خبرنگاران ورزشی شامل ۲ پرسشنامه مشخصات فردی پاسخگویان و پرسشنامه میزان پایبندی روزنامه‌نگاران-خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران-خبرنگاران ورزشی بود که شامل ۶۳ سؤال در ۹ زیرمقیاس (مؤلفه) اصل آزادی مطبوعات (۱۱ سؤال)، اصل مسئولیت اجتماعی (۴ سؤال)، اصل حفظ حاکمیت ملی (۵ سؤال)، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی (۷ سؤال)، اصل ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف (۷ سؤال)، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای (۷ سؤال)، اصل عینیت (۱۱ سؤال)، اصل انجام وظیفه نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی (۵ سؤال)، اصل راهنمایی و هدایت عمومی (۶ سؤال) بود.

پرسشنامه بخش خبرنگاران ورزشی نیز شامل ۲ پرسشنامه مشخصات فردی پاسخگویان و پرسشنامه میزان پایبندی روزنامه‌نگاران-خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بود که شامل ۶۲ سؤال در ۹ زیرمقیاس (مؤلفه) اصل آزادی مطبوعات

افکار جامعه و همچنین نقش تأثیرگذار بازیگران اصلی این عرصه یعنی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی در این زمینه، سؤال اصلی پژوهش این است که از دیدگاه روزنامه‌نگاران-خبرنگاران و خبرنگاران ورزشی، روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی تا چه حد به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری پایبندند؟

روش‌شناسی

روش تحقیق توصیفی-مقایسه‌ای، روش اجرا پیمایشی و نوع تحقیق به‌صورت کاربردی بود. جامعه آماری از دو بخش تشکیل شده است: الف) روزنامه‌نگاران-خبرنگاران ورزشی: تمامی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران روزنامه‌های سراسری ورزشی و روزنامه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی که دارای قسمت ورزشی‌اند، خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری ورزشی کشور و همچنین خبرنگاران برنامه‌های ورزشی صداوسیما. آمار دقیقی از این جامعه در دسترس نبود و با توجه به آمار انجمن روزنامه‌نویسان ورزشی، تحقیق‌های صورت‌گرفته، اطلاعات به‌دست‌آمده از روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و صداوسیما، حدود ۴۰۰ نفر تخمین زده شد؛ ب) خبرنگاران ورزشی شامل مدیران ورزشی کشور اعم از رؤسا، نواب رئیس و دبیران فدراسیون‌های ورزشی منتخب، سرمربی‌ان و مربیان تیم‌های ملی منتخب و همچنین ورزشکاران ملی‌پوش رشته‌های منتخب ورزشی کشور. شایان ذکر است که فدراسیون‌ها و رشته‌های ورزشی منتخب براساس میزان موفقیت در رقابت‌های المپیک و مسابقات جهانی و همچنین پرمخاطب بودن تعیین شد که شامل فدراسیون‌های کشتی، تکواندو، وزنه‌برداری، والیبال، بسکتبال و همچنین فوتبال بود. تعداد افراد این جامعه آماری ۱۵۰ نفر تخمین زده شد. با توجه به اینکه حدود ۴۰۰ روزنامه‌نگار و خبرنگار ورزشی فعال در رسانه‌های مختلف سراسری وجود داشت با استفاده از جدول مورگان

روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی در یک مطالعه‌ی مقدماتی و در بین ۴۴ نفر از روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی توزیع و جمع‌آوری شد. همچنین برای بررسی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری از دیدگاه خبرنگاران ورزشی در یک مطالعه‌ی مقدماتی و در بین ۳۰ نفر از خبرنگاران ورزشی توزیع و جمع‌آوری شد که هر دو پرسشنامه در همه‌ی مؤلفه‌ها پایا بود. به‌منظور صحت و سلامت هرچه بیشتر اطلاعات جمع‌آوری‌شده، تمام پرسشنامه‌ها در هر دو مرحله‌ی مقدماتی و نهایی و در بین هر دو گروه روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی و همچنین خبرنگاران ورزشی توسط مرکز افکارسنجی جهاد دانشگاهی کشور توزیع و جمع‌آوری شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و وارد کردن اطلاعات به‌وسیله‌ی نرم‌افزار SPSS20، آزمون‌های موردنظر انتخاب شد. از آمار توصیفی به‌منظور توصیف وضعیت پاسخگویان، از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف برای بررسی توزیع طبیعی داده‌ها و با توجه به طبیعی بودن داده‌ها از آزمون‌های t-test تک‌نمونه‌ای و مستقل برای بررسی معناداری فرضیه‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱. اختلاف بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری از دیدگاه خبرنگاران ورزشی (نتایج حاصل از آزمون t تک‌گروهی)

متغیر	شاخص آماری	Mean	S.D	df	t	sig
اصل آزادی مطبوعات	۳	۰/۴۱	۷۳	-۴۲/۴۵۸	۰/۰۰۱	
اصل مسئولیت اجتماعی	۲/۸۴	۰/۶۹	۸۳	-۲۸/۵۴۲	۰/۰۰۱	
اصل حفظ حاکمیت ملی	۳/۱۱	۰/۴۵	۷۹	-۳۷/۵۷۲	۰/۰۰۱	
اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی	۲/۸۹	۰/۴۳	۷۵	-۴۲/۶۸۸	۰/۰۰۱	
اصل احترام به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف	۳/۰۵	۰/۴۲	۶۵	-۳۷/۶۰۳	۰/۰۰۱	
اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای	۳/۰۳	۰/۴۹	۷۵	-۳۴/۸۵۱	۰/۰۰۱	
اصل عینیت	۲/۹۳	۰/۴۷	۶۳	-۳۵/۵۷۷	۰/۰۰۱	
اصل انجام وظیفه‌ی نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی	۲/۷۷	۰/۴۹	۷۳	-۳۸/۸۴۵	۰/۰۰۱	
اصل راهنمایی و هدایت عمومی	۲/۸۹	۰/۶۰	۷۹	-۳۱/۲۸۳	۰/۰۰۱	

(۱۱ سؤال)، اصل مسئولیت اجتماعی (۴ سؤال)، اصل حفظ حاکمیت ملی (۵ سؤال)، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی (۷ سؤال)، اصل ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف (۷ سؤال)، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای (۶ سؤال)، اصل عینیت (۱۱ سؤال)، اصل انجام وظیفه‌ی نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی (۵ سؤال)، اصل راهنمایی و هدایت عمومی (۶ سؤال) است. نسخه‌ی اصلی و اولیه‌ی پرسشنامه‌های میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی و همچنین خبرنگاران ورزشی از پایان‌نامه‌ی علی‌خانی احمدی (۱۳۷۵) دانشکده‌ی علوم ارتباطات اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی استخراج شد که در آن به تدوین اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری پرداخته بود. پس از بررسی اولیه و مطالعات گسترده توسط گروه تحقیق، پرسشنامه‌ای تهیه و به‌منظور بررسی روایی از نظرهای ۱۵ متخصص و استاد دانشگاه در حوزه‌های مطالعاتی علوم ارتباطات، ورزش و اخلاق استفاده شد و پس از اعمال نظرها، پرسشنامه برای مطالعه‌ی مقدماتی تدوین شد. پس از به‌دست آوردن روایی پرسشنامه‌ها در هر دو بخش، به‌منظور به‌دست آوردن پایایی پرسشنامه‌ها، پرسشنامه‌ی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری از دیدگاه

جدول ۲. اختلاف بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی (نتایج حاصل از آزمون t تک‌گروهی)

متغیر	شاخص آماری				
	sig	t	df	S.D	Mean
اصل آزادی مطبوعات	۰/۰۰۱	-۴۲/۵۲۴	۱۳۰	۰/۵	۳/۱۱
اصل مسئولیت اجتماعی	۰/۰۰۱	-۲۱/۴۴۱	۱۵۱	۰/۶۹	۳/۸۰
اصل حفظ حاکمیت ملی	۰/۰۰۱	-۲۳/۹۴۵	۱۵۰	۰/۶۴	۳/۷۵
اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی	۰/۰۰۱	-۱۹/۱۹۰	۱۴۸	۰/۶۱	۴/۰۴
اصل احترام به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف	۰/۰۰۱	-۳۸/۲۲۹	۱۴۶	۰/۵۱	۳/۳۸
اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای	۰/۰۰۱	-۳۴/۱۱۸	۱۴۱	۰/۴۷	۳/۶۵
اصل عینیت	۰/۰۰۱	-۲۷/۲۲۹	۱۴۴	۰/۴۹	۳/۹۰
اصل انجام وظیفه نگرهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی	۰/۰۰۱	-۲۶/۳۱۶	۱۴۵	۰/۷۸	۳/۳۱
اصل راهنمایی و هدایت عمومی	۰/۰۰۱	-۲۲/۸۶۸	۱۴۹	۰/۵۶	۳/۹۵

جدول ۳. اختلاف بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری (نتایج حاصل از آزمون t مستقل)

متغیر	شاخص آماری					
	sig	t	df	N	S.D	Mean
اصل آزادی مطبوعات	۰/۰۹۹	۱/۶۶	۲۰۳	۷۴	۰/۴۱	۳
				۱۳۱	۰/۵	۳/۱۱
اصل مسئولیت اجتماعی	۰/۰۰۱	۱۰/۲۶	۲۳۴	۸۴	۰/۶۹	۲/۸۴
				۱۵۲	۰/۶۹	۳/۸۰
اصل حفظ حاکمیت ملی	۰/۰۰۱	۷/۹۹	۲۲۹	۸۰	۰/۴۵	۳/۱۱
				۱۵۱	۰/۶۴	۳/۷۵
اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی	۰/۰۰۱	۱۴/۵۸	۲۲۳	۷۶	۰/۴۳	۲/۸۹
				۱۴۹	۰/۶۱	۴/۰۴
اصل ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف	۰/۰۰۱	۴/۶۸	۲۱۱	۶۶	۰/۴۲	۳/۰۵
				۱۴۷	۰/۵۱	۳/۳۸
اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای	۰/۰۰۱	۹/۰۸	۲۱۶	۷۶	۰/۴۹	۳/۰۳
				۱۴۲	۰/۴۷	۳/۶۵
اصل عینیت	۰/۰۰۱	۱۳/۴۶	۲۰۷	۶۴	۰/۴۷	۲/۹۳
				۱۴۵	۰/۴۹	۳/۹۰
اصل انجام وظیفه نگرهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی	۰/۰۰۱	۵/۴۲	۲۱۸	۷۴	۰/۴۹	۲/۷۷
				۱۴۶	۰/۷۸	۳/۳۱
اصل راهنمایی و هدایت عمومی	۰/۰۰۱	۱۳/۲۷۵	۲۲۸	۸۰	۰/۶۰	۲/۸۹
				۱۵۰	۰/۵۶	۳/۹۵

بحث و نتیجه‌گیری

خبرنگاران ورزشی به اصل آزادی مطبوعات اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل آزادی مطبوعات ($3 \pm 0/41$) است. نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $t = -28/542$ و $sig = 0/001$

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig = 0/001$ و بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران -

میزان پایبندی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای (۳/۰۳ ± ۰/۴۹) است.

نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-35/577$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل عینیت اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل عینیت (۲/۹۳ ± ۰/۴۷) است.

نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-38/845$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل انجام وظیفه‌ نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل انجام وظیفه‌ نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی (۲/۷۷ ± ۰/۴۹) است.

نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-31/283$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی (۲/۸۹ ± ۰/۶۰) است.

از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ روزنامه‌نگاری (اصل آزادی مطبوعات، اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای، اصل عینیت، اصل انجام وظیفه‌ نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی) تفاوت معناداری وجود دارد و میزان این تفاوت نیز فاحش بوده است، زیرا در میانگین نمرات در هر

بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل مسئولیت اجتماعی (۲/۸۴ ± ۰/۶۹) است.

نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-37/572$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل حفظ حاکمیت ملی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل حفظ حاکمیت ملی (۳/۱۱ ± ۰/۴۵) است. نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-42/688$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی (۲/۸۹ ± ۰/۴۳) است.

نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-37/603$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل احترام به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف (۳/۰۵ ± ۰/۴۲) است.

نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=-34/851$ ، بنابراین از دیدگاه خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار

شغل و حرفه‌شان مجبور می‌شوند برخلاف خط فکری‌شان و گاه برخلاف مسئولیت اجتماعی و رسالت روزنامه‌نگاری به تهیه مطالب دلخواه سردبیر یا دیگر مدیران روزنامه بپردازند که هیچ‌گاه با آن موافق نیستند. از این رو چنانچه تدابیری اساسی برای تأمین امنیت شغلی و حرفه‌ای روزنامه‌نگاران ایرانی اندیشیده نشود، به تدریج بر رشد فرهنگی جامعه تأثیر گذاشته و روند صعودی آن را با مانعی جدی مواجه خواهد ساخت. وی مسئولیت‌ها و اصول اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری به دو بخش مسئولیت‌های حقوقی و مسئولیت‌های اخلاقی تقسیم می‌کند. مسئولیت حقوقی، مسئولیت‌هایی است که نحوه فعالیت و عملکرد روزنامه‌نگاران را در چارچوب محدودیت‌های حقوقی و قانونی مشخص می‌سازند و رعایت نکردن آنها جرم محسوب می‌شود و مسئولیت اخلاقی را شامل اصولی می‌داند که رعایت آنها می‌تواند ضمن فراهم کردن فضایی سالم و مناسب برای فعالیت روزنامه‌نگاری استقلال فردی، سلامت اخلاقی جامعه را تضمین کند.

از سوی دیگر، این نظرخواهی از خبرگان ورزشی متشکل از مدیران، مربیان و ورزشکاران عرصه ورزش صورت گرفت و تلاش شد که تا حد امکان از سوگیری در پاسخ‌دهی جلوگیری شود و احتمال سوگیری برخی ورزشکاران نسبت به جامعه رسانه‌ای چه به صورت واکنش مثبت و چه واکنش منفی وجود خواهد داشت.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $\text{sig} = 0/001$ و $t = -42/524$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پابندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل آزادی مطبوعات اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پابندی به اصل آزادی مطبوعات $(0/5 \pm 3/11)$ است.

کدام از مؤلفه‌ها حدود ۳ بوده است که با عدد ۵ تفاوت چشمگیری دارد.

یافته‌های حاصل از این فرضیه‌ها نشان داد که موارد متعددی می‌تواند زمینه‌ساز این رویکرد باشد، از جمله نبود امنیت شغلی، نداشتن وضعیت معیشتی مناسب، نداشتن سواد متناسب با حرفه موجود، نبود قوانین حمایتی و نداشتن انجمن صنفی که بتواند گره‌ای از مشکلات آنها بکاهد. به نظر می‌رسد که دست‌اندرکاران و مسئولان عرصه رسانه‌های ورزشی از جمله انجمن روزنامه‌نگاران، نویسندگان و عکاسان ورزشی می‌توانند با تعامل با سازمان‌های همگرا و به‌ویژه نهاد بالادستی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ تسهیلات مناسب و متناسب با نیازهای روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی را مهیا سازند که در این صورت می‌توان یک وضعیت حداقلی ممکن برای معیشت آنها تعریف کرد که بی‌شک در افزایش کارایی و بهره‌وری آنها و به‌ویژه افزایش پابندی آنها به اصول اخلاقی حرفه‌شان مؤثر خواهد بود.

ملکلو (۱۳۷۶) ضمن تقسیم حقوق حرفه‌ای روزنامه‌نگاران به دو بخش مادی و معنوی؛ حقوق مادی را شامل حقوق و دستمزد، صدور کارت هویت حرفه‌ای، بیمه، بازنشستگی نظایر آنها و حقوق معنوی روزنامه‌نگاری را نیز شامل استقلال حرفه‌ای روزنامه‌نگاران، فعالیت‌های آزادانه تشکل‌های مطبوعاتی، قید وجدانی، حقوق مؤلف، امنیت شغلی و دسترسی آزادانه روزنامه‌نگاران به اطلاعات و منابع خبری دانسته است. وی اضافه می‌کند که در قانون مطبوعات کنونی بسیاری از این حقوق مادی و معنوی موردنظر خاص قرار گرفته است و در ادامه به مشقات و مشکلات حرفه روزنامه‌نگاری و نبود امنیت کافی این شغل اشاره می‌کند که در آن روزنامه‌نگاران به سبب تهیه گزارش‌ها و مطالب، توسط مسئولان روزنامه توبیخ می‌شوند یا تنزل درجه پیدا می‌کنند یا اینکه به‌منظور از دست ندادن

ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای ($0/47 \pm 3/65$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-27/229$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل عینیت اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل عینیت ($0/49 \pm 3/90$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-26/316$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل انجام وظیفه‌ی نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل انجام وظیفه‌ی نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی ($0/78 \pm 3/31$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-22/868$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی این وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی ($0/56 \pm 3/95$) است.

از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری (اصل آزادی مطبوعات، اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-21/441$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل مسئولیت اجتماعی ($0/69 \pm 3/80$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-23/945$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل حفظ حاکمیت ملی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل حفظ حاکمیت ملی ($0/64 \pm 3/75$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-19/190$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی ($0/61 \pm 4/04$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-38/229$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی بین وضعیت موجود و مطلوب پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف اختلاف معناداری وجود دارد و میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی به اصل احترام به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف ($0/51 \pm 3/38$) است.

نتایج آزمون t تک‌گروهی نشان داد که $sig=0/001$ و $t=-34/118$ ، بنابراین از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران

تهرانی فقدان تشکیلات منسجم فراگیر برای دفاع از حقوق روزنامه‌نگاران و عدم تأمین اقتصادی کامل روزنامه‌نگاران از طریق حرفه‌ی روزنامه‌نگاری را از مهم‌ترین عوامل آسیب‌رسان به استقلال حرفه‌ای خود دانسته‌اند. آنان همچنین مشکلات اقتصادی و نبود امنیت شغلی را مهم‌ترین دغدغه‌ی حرفه‌ی خودشان دانسته‌اند. از نظر آنان دفاع از حقوق روزنامه‌نگاران در برابر دولت مهم‌ترین هدفی است که انجمن مطبوعات باید در پی آن باشد. روزنامه‌نگاران تهرانی همچنین ناآگاهی از مسائل حرفه‌ای و نقش تشکیلات حرفه‌ای برای برطرف کردن این مسائل را مهم‌ترین مانع موفقیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران دانسته‌اند (۱۵).

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $\text{sig}=0/099$ و $t=1/66$ ، بنابراین فرض صفر رد نمی‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل آزادی مطبوعات اختلاف معناداری وجود ندارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل آزادی مطبوعات ($3 \pm 0/41$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل آزادی مطبوعات ($3/11 \pm 0/5$) بود.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=10/26$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی ($2/84 \pm 0/69$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی، میانگین و

انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای، اصل عینیت، اصل انجام وظیفه‌ی نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی) تفاوت معناداری وجود دارد و میزان این تفاوت نسبت به دیدگاه خبرنگاران ورزشی کمتر بوده است، زیرا در میانگین نمرات در هر کدام از مؤلفه‌ها حدود $3/75$ بوده است که با عدد ۵ تفاوت کمتری نسبت به نمره ۳ دارد.

با توجه به اینکه ملاک پایبندی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری توسط صاحب‌نظران و متخصصان امر، عدد کامل ۵ از ۵ تعیین شد، به نظر می‌رسد که شاید کمی سختگیرانه بوده باشد، ولی در این زمینه هیچ‌گونه سوگیری از سوی تیم تحقیق صورت نگرفت و فقط نظر متخصصان و صاحب‌نظران ملاک امر بود. قطع به یقین اگر مقدار این عدد به متوسط ۳ یا حتی ۴ تغییر می‌کرد، نتایج معناداری چیز دیگری می‌شد. در هر صورت، در خصوص عدد به‌دست‌آمده از پاسخگویی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به پرسشنامه که به بررسی میزان پایبندی آنها می‌پردازد، می‌توان اظهار داشت که شاید کمی سوگیری در این خوداظهاری روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی صورت گرفته باشد که میزان آن محسوس نیست و از سوی دیگر تلاش شد که حتی‌المقدور این خوداظهاری بدون سوگیری باشد یا حداقل داری کمترین سوگیری ممکن باشد.

نمک‌دوست تهرانی (۱۳۷۷) در پژوهشی مشاهده کرد که از میان روزنامه‌نگاران پاسخگو، ۵۶ درصد با تعیین ضابطه‌ها و مقررات حقوقی خاص و هماهنگ کردن حقوق روزنامه‌نگاران در کل واحدهای مطبوعاتی موافق، ۷۴ درصد تا حدودی موافق و ۷۹ درصد مخالف بودند. همچنین وضع مقررات قانونی مربوط به استقلال حرفه‌ی روزنامه‌نگاری برای تقویت و رفع مشکل این حرفه و همچنین وجود تشکل حرفه‌ای و حمایت از حقوق مؤلف، بیشتر مورد توجه روزنامه‌نگاران تهرانی قرار دارد. همچنین روزنامه‌نگاران

مختلف اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف ($3/05 \pm 0/42$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های مختلف ($3/38 \pm 0/51$) بود.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $sig=0/001$ و $t=9/08$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای ($3/03 \pm 0/49$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای ($3/65 \pm 0/47$) بود.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $sig=0/001$ و $t=13/46$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل عینیت اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل عینیت ($2/93 \pm 0/47$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل عینیت ($0/49 \pm$) است و از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل عینیت ($3/90$) بود.

انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی ($3/80 \pm 0/69$) بود. نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $sig=0/001$ و $t=7/99$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل حفظ حاکمیت ملی اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل حفظ حاکمیت ملی ($3/11 \pm 0/45$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل حفظ حاکمیت ملی ($3/75 \pm 0/64$) بود.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $sig=0/001$ و $t=14/58$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی ($2/89 \pm 0/43$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی ($4/04 \pm 0/61$) بود.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $sig=0/001$ و $t=4/68$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره‌ی وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل ارزش‌های اسلامی و فرهنگ‌های

اصل عینیت، اصل انجام وظیفه نگرانی در برابر سوءنیت‌های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی) تفاوت معناداری وجود دارد بجز در اصل آزادی مطبوعات که تفاوت معنادار نیست.

پنابادی (۱۳۷۶) در پژوهش خود به الزامات اخلاقی رسانه‌های گروهی در زمینه‌های پوشش رویدادهای خبری، محتوا و آگهی‌ها و سرگرمی‌ها می‌پردازد و دقت را کسب خبر صحیح و انصاف را پیگیری حقیقت از روی وجدان معرفی می‌کند و معتقد است که در رسانه‌های امروزی رعایت دقت و انصاف افسانه‌ای بیش نیست و گاهی رعایت یکی در تضاد با دیگری قرار می‌گیرد. هنگامی که روزنامه‌نگاران خودشان در به‌دست آوردن خبر، کمتر صداقت را رعایت می‌کنند چگونه می‌توانند به خاطر صداقت مبارزه کنند. طی سالیان دراز خبرنگاران و گزارشگران گرفتن هدایای مختلف مانند بلیت‌های مجانی برای سفرهای داخلی و خارجی، مسابقات ورزشی، تماشای فیلم‌های سینمایی و یا تئاتر را یکی از امتیازات کارشان تلقی می‌کردند، اما آیا این هدایا از طریق منابع خبری موجب خدشه‌دار شدن اعتبار روزنامه‌نگاران نمی‌شود؟ اگر این اعتبار از بین برود، چگونه می‌توانند دوباره آن را به‌دست آورند؟ این دغدغه سبب شده است که بسیاری از مؤسسات خبری، گرفتن هر نوع هدیه از سوی کارکنان خودشان را ممنوع کنند یا محدودیت‌هایی را در این زمینه قائل شوند (۱۶). وی معتقد است که در یک جامعه چندفرهنگی باید مطمئن بود که پوشش برخی رویدادهای خبری ممکن است حساسیت‌ها و تنش‌هایی را در زمینه‌های تبعیض نژادی تفاوت‌های مذهبی، نابسامانی‌های روحی و جسمی و دیپلماسی در پی داشته باشد. نباید از یاد برد که ورود به برخی حریم‌ها مناسب نیست، هرچند قانون و مقررات خاصی در این زمینه وجود دارد، ولی خبرنگاران خودشان باید الزامات اخلاقی را به خوبی بسنجند. مسئولیت

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=5/42$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرگان ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل انجام وظیفه نگرانی در برابر سوءنیت‌های دولتی اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرگان ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل انجام وظیفه نگرانی در برابر سوءنیت‌های دولتی ($2/77 \pm 0/49$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل انجام وظیفه نگرانی در برابر سوءنیت‌های دولتی ($3/31 \pm 0/78$) بود.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد که $\text{sig}=0/001$ و $t=13/275$ ، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه بین دیدگاه خبرگان ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی اختلاف معناداری وجود دارد. از دیدگاه خبرگان ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی ($2/89 \pm 0/60$) است و از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی، میانگین و انحراف معیار میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل راهنمایی و هدایت عمومی ($3/95 \pm 0/56$) بود.

بین دیدگاه خبرگان ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری (اصل آزادی مطبوعات، اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای،

و نگاهی تقریباً منعطف‌تر پاسخ داده‌اند که این موارد می‌تواند آن حداقل سوگیری را از بین ببرد و پشتوانه خوبی برای دفاع از این میزان نمره‌دهی و تفاوت با دیدگاه خبرنگاران ورزشی در این زمینه باشد.

در خصوص یافته‌های آماری اصل آزادی مطبوعات که نشان داد میانگین نمرات هر دو گروه بسیار نزدیک است. باید گفت که شاید دلیل عمده این عدم تفاوت، نبود آزادی مطبوعات ورزشی در ایران باشد که به پاسخگویی متوسط هر دو گروه به پرسش‌های این مؤلفه منجر شده است. یافته اخیر نشان داد که دیدگاه خبرنگاران ورزشی نسبت به خوداظهاری روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی تفاوت معناداری دارد، چراکه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی معتقدند که به میزان ۳/۶۰ از ۵ به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری پایبندند، ولی از سوی دیگر، خبرنگاران ورزشی اظهار داشتند که این میزان ۲/۹۵ از ۵ است. در مجموع می‌توان گفت که از دیدگاه خبرنگاران ورزشی و همچنین روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی، میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری وضعیت مطلوبی ندارد.

سنی‌مان (۱۹۹۶) در مطالعه‌ای به موضوعات اخلاقی به‌طور اعم و اخلاق رسانه‌ای به‌طور اخص می‌پردازد. وی معتقد است در بحث رسانه‌ای نه‌تنها مانند همه حرفه‌ها رعایت اصول اخلاقی امری بسیار مهم است، بلکه به‌دلیل ماهیت رسانه‌ها و نفوذ آنها رعایت اخلاق ضروری‌تر است. به‌طور کلی در دنیای جدید هر حرفه‌ای مستلزم رعایت اخلاق همان حرفه است و رعایت آن در مرحله اول برای اصحاب مطبوعات ضروری است و از لزوم تجدیدنظر در اخلاق رسانه‌ای و روزنامه‌نگاری سخن می‌گوید و توصیه می‌کند روزنامه‌نگاران باید همیشه مردم و مخاطبان را در نظر داشته باشند و آنها را به‌جای خود بنشانند، ارزش‌های خبری، نسبت‌گرایی، ترجیح دیگران بر خود، توجه حقوق

اجتماعی یک نظام ارجح برای رسانه‌های خبری است تا در سایه آن در جامعه کار کنند و برای حفظ اعتبار خودشان همیشه باید به صورت منبع معتبری از اطلاعات عمل کنند و به لحاظ اجتماعی مسئول باشند که این مسئولیت اجتماعی یعنی پایبندی به معیارهای اخلاقی دقیق و فداکاری به‌منظور آشکار کردن حقیقت برای تمام نهادها و ارگان‌ها، چنانکه گویی آنها نیز جزئی از سازمان خودشان هستند.

با توجه به یافته‌های این فرضیه‌ها می‌توان به اختلاف‌نظر موجود بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری پی برد. به‌نظر می‌رسد که دیدگاه خبرنگاران ورزشی در خصوص میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای، اصل عینیت، اصل انجام وظیفه نگاهیانی در برابر سوءنیت‌های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی به‌نحوی است که آنها پایبندی متوسطی دارند و این میزان مطلوب نیست و شاید دلایل متعددی به این نوع اظهارنظر منجر شود؛ از جمله مطلع نبودن و نداشتن اشراف در خصوص نوع فعالیت روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی، وضعیت معیشتی حداقلی بیشتر آنها، اطلاع نداشتن از میزان تنگناها و مشکلات پیش روی آنها در داخل کشور و همچنین نداشتن درآمد حداقلی و حتی بیمه برای این صنف از فعالان عرصه رسانه‌های ورزشی.

میزان نمره‌دهی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی نیز که بیشتر از خبرنگاران ورزشی بوده است، شاید با حداقل سوگیری نیز همراه باشد، ولی این قشر از زحمت‌کشان عرصه ورزش با توجه به اشراف خود بر زندگی و فعالیت‌ها

مطبوعات، استقلال و شرافت حرفه‌ای، بیان آزادانه عقاید، حفظ حاکمیت ملی، احترام به منافع عمومی به همراه احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، راهنمایی و هدایت افکار عمومی، رعایت اصل عینیت به همراه انجام وظیفه نگرانی از مصالح جامعه و مسئولیت اجتماعی همکاری کنند. به نظر می‌رسد که برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی، کارگاه‌ها و کلاس‌های مرتبط جهت ارتقای مهارت‌های شغلی، حرفه‌ای و شخصیتی برای روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی توسط انجمن روزنامه‌نویسان ورزشی یا هر مؤسسه رسانه‌ای مرتبط می‌تواند سطح دانش و سواد آنها را نسبت به این حرفه و مقوله‌های پیرامون حرفه بیشتر از قبل کند.

افراد و دامن زدن به اختلاف‌ها، غفلت نکردن از ستم‌دیدگان و جرأت و شهامت مهم‌ترین مواردی است که نویسنده در بحث اخلاق رسانه‌ای بر آنها تأکید قرار می‌کند و توجه به آنها را برای روزنامه‌نگاران ضروری می‌داند. وی معتقد است روزنامه‌نگاران باید به افراد بشر به‌عنوان موجوداتی پاسخگو، مسئول، حاکم بر خود و دارای اختیار خدمت کنند. روزنامه‌نگاران باید مسئولانه و پاسخگویانه اطلاع‌رسانی کنند و مانع انتشار اخبار نادرست شوند. مؤسسات روزنامه‌نگاری باید قانون و اخلاق را رعایت کنند و تمام هنجارهای پذیرفته‌شده را مدنظر قرار دهند.

پیشنهاد می‌شود که فضای مناسب توسط سازمان‌های همگرا برای روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی ایجاد شود تا در راستای ارتقای میزان پایبندی آنها به اصول آزادی

منابع و مآخذ

1. Kurdi, Mohammad Reza. Investigating the role of press and mass media in Iranian sports. Research project, Research Institute of Physical Education and Sports Sciences. 2007, PP: 161-183. (In Persian)
2. Barforosh, Ahmad. Content analysis of sports publications. Ministry of Culture and Islamic Guidance. 2002. (In Persian)
3. Rajabi, Reza and Ahmadi, Abdul Hamid. Women's sports in the media mirror, examining the position of women's sports in the mass media of Iran and the world and development strategies. Abstracts of the Fifth International Scientific-Sports Conference Towards the Future. 2005. (In Persian)
4. Khabiri, Mohammad. Comparison of women's sports media coverage in the world and Iran. Abstracts of the Fifth International Scientific-Sports Conference Towards the Future. 2005. (In Persian)
5. Safabakhsh, Mohsen and Kurdi, Mohammad Reza. Investigating the causes of abnormal behaviors in sports fields, content analysis section of sports publications. Research Institute of Physical Education and Sports Sciences of the Ministry of Science, Research and Technology. 2000. (In Persian)
6. Moradi, Zahra. Analysis of the status of websites of Iranian sports newspapers in terms of webometric indicators. Master Thesis, Payame Noor University, Karaj. 2015, P: 62. (In Persian)
7. Sunny Man, P, J. Media Ethics: An Attitude Based on Ethical Obligations. A collection of articles Another look at media ethics, published by the Center for Media Studies and Research. 1996. PP: 43-67.
8. Khani Ahmadi, Ali. Principles of professional ethics of journalism from the perspective of Iranian journalists. Master Thesis, Allameh Tabatabaei University, Faculty of Social Sciences. 2005, PP: 13-84. (In Persian)

9. Ravan, Shir Mohammad. Media ethics in Germany. *Media Quarterly*, Year 7, Issue 3. 2005, PP: 59-81. (In Persian)
10. Sheikh, Maghid al-Din. Islamic Framework of Media Ethics. *Media Quarterly*, Year 7, Issue 3. 2005, PP: 43-58. (In Persian)
11. Malik Lou, Mahboobe. Legal review and responsibilities of journalism profession. Master Thesis, Allameh Tabatabaei University, Faculty of Social Sciences. 2005, P:109. (In Persian)
12. Christianes, Clinord, J. Media Ethics / Media Ethics Struggle with Cultural Imperialism. Translator: Mino Behtash. *Media Quarterly*, Year 7, Issue 3. 1996, PP: 82-94.
13. Rudy, Jay, Ann. Ethics and Society: The Special Needs of Media Agents in South Africa. A collection of articles Another look at media ethics, published by the Center for Media Studies and Research. 1996.
14. Frouman, S. In search of media ethics. A collection of articles Another look at media ethics, published by the Center for Media Studies and Research. 1996.
15. Namakdoost Tehrani, Hassan. Principles of Legal Independence of Journalism: A Survey of Press Journalists in Tehran. Master Thesis in Communication Sciences, Faculty of Social Sciences, Allameh Tabatabai University. 1998, P: 93. (In Persian)
16. Penabadi, Azam. Ethical principles of news media. *Research and Assessment*, Fourth Year, No. 12, Summer and Autumn. 2007, PP: 23-37. (In Persian)

Investigate the Adherence of Sports Journalists and Sports Reporters to the Ethics of Journalism

Seyyed Abdolhamid Ahmadi¹ - Mehdi Moradi*²- Meysam Rahimizadeh³

1. Associate Professor, Knowledge and Culture University, Tehran, Iran 2. Department of Sport Management , Faculty of Physical education and sport science, Tehran University, Tehran, Iran 3. Assistant Professor, Faculty of Physical education and sport science, Shahid Rajaei Teacher Training University, Tehran, Iran

(Received:2017/06/22;Accepted:2017/10/30)

Abstract

The aim of the present study was to investigate the adherence of sports journalists and Sports Reporters to the ethics of journalism from the perspective of journalists - reporters and sports experts. The research Methodology was descriptive- comparison, the procedure was survey, and the type of research was practical. The statistical population consisted of two groups of journalists- sports reporters and sports experts and around 400 people. The statistical sample consisted of 248 subjects (160 journalists and sports reporters and 88 sports experts). The result indicated that there was a significant difference between the views of sports experts and journalists-reporters about the situation of the amount of adherence of journalists- sports reporters to the professional ethics of journalism (principle of freedom of the press, the principle of social responsibility, the principle of national sovereignty, the principle of respecting to confidential secrets and human dignity, the principle of independence and professional integrity, the principle of objectivity, the principle of the duty of guarding against ill wills of government, the principle of general guidance) for the principle of freedom of the press the result indicated that there was no significant difference. According to the findings of this hypothesis, we can realize the difference of opinion between sports expert opinions and journalists-sports reporters about the current situation of the amount of adherence of journalists- sports reporters to the professional ethics of journalists.

Keywords

Sports Journalists, Sports Reporters, Sports Experts, the ethics of journalism.

* Corresponding Author: Email: mehdi.moradi2001@gmail.com ; Tel:02175183341